

Mededeling vooruitblik hulpmiddelen CE 2017 en 2018

maandag 16 februari 2015

Informatiewijzer

- [Mededeling hulpmiddelen CE 2017 en 2018](#)
- [Vooruitblik 2017 \(vmbo\)](#)
- [Vooruitblik 2017 en verder voor moderne vreemde talen en Fries \(vmbo én havo/vwo\)](#)
- [Vooruitblik 2017 \(havo\) / 2018 \(vwo\)](#)
  - [Atlas](#)
  - [Grafische rekenmachine](#)
  - [Informatieboeken natuurwetenschappelijke vakken](#)
- [Meer informatie](#)

↓ Mededeling hulpmiddelen CE 2017 en 2018

Zoals gebruikelijk publiceert het CvTE aan het begin van ieder kalenderjaar een vooruitblik naar wijzigingen in de regeling toegestane hulpmiddelen. Het CvTE doet dit opdat scholen hiermee rekening kunnen houden bij het (laten) aanschaffen van leermiddelen die twee (havo en vmbo), resp. drie (vwo) leerjaren met de leerling meegaan. In deze vooruitblik beperken wij ons tot de hulpmiddelen die vooraf door of voor de leerlingen worden aangeschaft.

De regeling toegestane hulpmiddelen bij de centrale examens 2017 resp. 2018 wordt in de loop van 2015 resp. 2016 gepubliceerd samen met het rooster voor de centrale examens van dat jaar.

↓ ↑ Vooruitblik 2017 (vmbo)

Ten opzichte van 2016 wijzigt er in 2017 niets bij de hulpmiddelen voor het vmbo. Zie echter de opmerkingen over het gebruik van woordenboeken moderne vreemde talen en Fries in de volgende paragraaf.

↓ ↑ Vooruitblik 2017 en verder voor moderne vreemde talen en Fries (vmbo én havo/vwo)

1. Bij de **moderne vreemde talen en Fries** is een woordenboek doeltaal – thuistaal en thuistaal – doeltaal * toegestaan.

Bij centrale examens met schrijfvaardigheid kan een woordenboek thuistaal - doeltaal de kandidaat behulpzaam zijn.

Bij centrale examens zonder schrijfvaardigheid is een woordenboek thuistaal - doeltaal niet zinnig maar ook niet verboden.

Een woordenboek doeltaal - thuistaal en thuistaal - doeltaal in één band is dus toegestaan.

Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

Voor Fries geldt voor het woordenboekgebruik hetzelfde.

2. Bij het vak **Engels** mag het bevoegd gezag toestemming geven om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.

* Voor de meeste leerlingen is Nederlands de thuistaal. Bij de centraal examens Frans is dus

een woordenboek Frans – Nederlands toegestaan. Een kandidaat die Pools als thuistaal heeft mag in plaats van Frans – Nederlands kiezen voor een woordenboek Frans – Pools. 'Thuistaal' hoeft in dit verband niet letterlijk genomen te worden. Voorbeeld: Als Berbers de thuistaal is en een woordenboek doeltaal - Berbers is niet voorhanden, mag ook gekozen worden voor doeltaal – Arabisch.

↓ ↑ **Vooruitblik 2017 (havo) / 2018 (vwo)**

↓ ↑ **Atlas**

In de komende jaren is voor zowel havo als vwo uitsluitend de 54e druk van de Bosatlas toegestaan.

↓ ↑ **Grafische rekenmachine**

Algemeen

Waar bij de invoering van de tweede fase de grafische rekenmachine werd toegelaten bij vakken met substantieel rekenwerk tenzij de machine aantoonbaar nadelen had voor de toetsing wordt die redenering nu omgedraaid. Alleen wanneer (op basis van de syllabus van een vak) de grafische rekenmachine noodzakelijk blijkt wordt de grafische rekenmachine toegestaan. **De enige vakken waar de grafische rekenmachine dientengevolge nog is toegestaan zijn wiskunde A, B en C.**

Types toegestane grafische rekenmachines

Het is mogelijk dat te zijner tijd nieuwe types worden toegestaan. De machines die in 2017 op havo en 2018 op vwo in elk geval zijn toegestaan zijn:

- Casio FX-9750GII, FX-9860GII (SD), CG20
- **Hewlett Packard Prime**
- Texas Instruments 84 plus (C) (SE), 84 plus CE
- Texas Instruments TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS)

N.b. Op machines die over CAS-functionaliteiten beschikken (HP Prime), dient deze functionaliteit te worden geblokkeerd in de examenstand.

In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.

Oudere types, ook die eerder wel waren toegestaan, zijn NIET meer toegestaan.

Voorwaarden gebruik GR; ontwikkelingen ná 2017 (havo) en 2018 (vwo)

Sinds 2016 is een grafische rekenmachine alleen toegestaan als het geheugen van de grafische rekenmachine is geblokkeerd door een examenstand, dan wel gewist door een 'reset' van de gehele machine. In 2017 blijft deze voorwaarde gehandhaafd, evenals in 2018 op vwo. Vanaf 2018 op havo en 2019 op vwo zijn alleen nog grafische rekenmachines toegestaan waarop het mogelijk is het geheugen te blokkeren middels een examenstand. Dat houdt onder meer in dat applicaties, programma's en (tekst)bestanden niet benaderbaar of bruikbaar zijn en dat een eventuele CAS-functionaliteit niet beschikbaar is. Het moet direct zichtbaar zijn of een machine in examenstand staat. Dit moet op ieder moment tijdens het examen te controleren zijn zonder de kandidaat te storen. In de vooruitblik voor de betreffende examenjaren zullen wij alleen die machines opnemen die aan de nieuwe CvTE-specificaties voldoen.

- [De toekomst van de grafische rekenmachine](#)

↓ ↑ **Informatieboeken natuurwetenschappelijke vakken**

Vanaf de examens in 2017 op havo en 2018 op vwo is bij de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde naast BiNaS 6e editie ook ScienceData toegestaan. Een kandidaat mag één van beide gebruiken.

Wij raden gebruikers aan kennis te nemen van de errata bij BiNaS op de website van Noordhoff Uitgevers en bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. Het is toegestaan deze fouten in het betreffende informatieboek te verbeteren.

Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.

 Meer informatie

 [Hulpmiddelen](#)